सिलीचोङ गाउँपालिका अध्यक्ष श्री भुपाल राज राईज्युले पेश गर्नु भएको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व.२०८२।०८३

सम्मानित गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,
सिलीचोङ गाउँपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले सिलीचोङ गाउँपालिका गाउँकाको गाउँसभाको १७ औ अधिबेशनको सुनौलो अवसरमा आ.व.२०८२।०८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा गौरवान्वित छु।

आ.व. २०८२।०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाको क्रममा गाउँपालिकालाई सुझाव दिनु हुने गाउँपालिकावासी आमाबाबु, दाजुभाइ, दिदीबहिनी तथा सरोकारवालाहरुलाई हाम्रो तर्फबाट हार्दिक आभार ब्यक्त गर्दछौ।

सर्वप्रथम, सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि अमुल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने प्रातः स्मरणीय महान सहिदहरु प्रति श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु।साथै राजनैतिक, सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गरी सिलीचोङ गाउँपालिकाको विकास र संबृद्धिमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनु हुने राजनैतिकदलका प्रतिनिधि, समाजसेवी, आमनागरिक समाज, अग्रज ब्यक्ति ब्यक्तित्व, बुद्धिजिवीहरुमा हार्दिक आभार ब्यक्त गर्दछु।

स्थानीय तहको दोश्रो निर्वाचनबाट निर्वाचित भई बिगतका अधिबेशनहरुमा प्रस्तुत तथा पारित गरिएका नीति, कार्यक्रम तथा बजेट हाम्रो साझा प्रयासबाट सफल कार्यन्वयनले अझ उत्साह तथा हौसला मिलेको छ। जननिर्वाचित जनप्रतिनिधी, सिलीचोङवासी आमनागरिक, बौद्धिक ब्यक्ति ब्यक्तित्व, राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरु गाउँपालिकाको उन्नती, प्रगती तथा समृद्ध सिलीचोङको लागि गोलबद्ध रुपमा साझा धारणाका साथ अगाडि बढ्नु आजको मुख्य आवश्याकता हो भन्ने ठानेको छु। तसर्थ गोलबद्धताका साथ आगामी बाँकी कार्यकाल गाउँपालिका अध्यक्षको हैसियतले सम्पादन गर्नुपर्ने जनसेवाका कार्य तथा सिलीचोङ गाउँपालिकाको चौतर्फी बिकासमा यहाँहरुको महत्वपुर्ण सहयोग रहनेछ भन्ने अपेक्षा लिएको छु ।
सुन्दर समुन्नत र समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्ने संकल्प समस्त गाउँपालिकाबासीहरुको चाहना र हामीले निर्वाचनका क्रममा मतदाता सामु गरेका हाम्रा प्रतिबद्धताहरु बिगतका आर्थिक वर्षहरु देखि सम्बोधन तथा समाबेश गर्दै आएका छौ। राष्ट्रले अबलम्बन गरेको दीगो बिकासको लक्ष्यलाई स्थानीयकरण गर्दै प्राथमिकीकरणमा परेका गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय श्रोत साधनको अधितम् प्रयोग, सरकारी, गैरसकारी, निजी क्षेत्रको साझेदारबाट समाबेशी दिगो आर्थिक तथा सामाजिक बिकास मार्फत समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गरिने छ।

सभाका सदस्य ज्युहरु,
स्थानीय सरकार स्थानीय जनताको भरोसाको धरोहर बन्न पुगेको छ। स्थानीय सरकार स्थानीय जनताको भरोशा बनी राख्दा यसलाई संस्थागत बिकास गर्न जरुरी छ। तसर्थ यसलाई संस्थागत रुपमा अझ सुदृढ, सवल, सक्षम एवं जनमुखी बनाउने हाम्रो साझा दायित्व हो। स्थानीय सरकार जनताको प्रत्यक्ष तथा नजिकको सरकार हुनका कारण हामी प्रति आमनागरिकको आशा, भरोशा एवं विश्वास रहन स्वाभाविक छ। तसर्थ आमनागरिकहरुको चाहना, आवश्यकतालाई सिमित श्रोत साधनको बाबजुत संबोधन गर्न हामी कटीवद्ध छौं। हाम्रो पालिका भौगोलिक रुपमा जति सुन्दर छ, भौगोलिक कठिनाई पनि उतिकै छ। भौगोलिक कठिनाइका कारण हाम्रा सामु भौतिक पुर्वाधारका आधारशिला खडा गर्न उतिकै चुनौतीको रुपमा रहेको छ भने सामाजिक, आर्थिक बिकास गर्न पनि उतिकै चुनौती पुर्ण नै रहेको छ। तसर्थ उक्त चुनौतीहरुलाई अवसरको रुपमा प्रयोग गर्दै सिमित श्रोत साधनको समुचित परिचालन तथा ब्यवस्थापनबाट भौतिक, आर्थिक, सामाजिक रुपान्तरण गर्न हाम्रो पहिलो प्राथमिकता रहेको छ।

विश्वभर छाएको आर्थिक मन्दी तथा आर्थिक संकुचनले नेपाललाइ समेत नकरात्मक प्रभाव पारेकोछ। यसबाट संघीय सरकारको राजश्व परिचालन बैदेशिक अनुदान प्राप्तीमा प्रभाव पर्न गई स्थानीय तहले पाउनु पर्ने वित्तीय हस्तारण बजेटमा समेत नकारात्मक असर पुगेकोछ।

विश्व व्यपीकरणका कारण उर्जाशिल युवाहरू रोजगारीको खोजीमा स्वादेश छोडेर विभिन्न मुलुकहरुमा विदेशिनु पर्ने अवस्थाले हामी सवैलाइ गम्भीर वनाएकोछ।जसको असर हाम्रो गाउँपालिकालाई समेत परेको छ।जनशक्ति बिदेशीनाले पालिकाले सन्चालन गर्ने योजनाहरुमा दक्ष जनशक्तिको अभाव हुनका साथै उब्जाउ खेत वारी बाँझो हुन पुगेका छन।यसै सन्दर्भमा युवालाई पालिका भित्र रोजगारीको अवसर सृजना गर्ने र गाउँघरको वसाइलाई आकर्षक वनाउने चुनौती हामी सबैको साझा मुद्दा हुन पुगेकोछ।

यस विशिष्ट परिस्थितिमा हामीले हाम्रो अर्थतन्त्रलाई पुनर्उत्थानशील क्रियाकलाप मार्फत अगाडी बढाउदै तिब्र र दिगो आर्थिक विकास गरी समृद्ध नेपाल, सुखी नेपालीको मुल लक्ष्य हासील गर्नु परेको छ। यसका लागि हाम्रो गाउँपालिकामा स्थानीय आर्थिक विकासका कार्यक्रमलाइ विशेष जोड दिनु पर्ने अवस्था सिजना भएकोछ।

सेवा प्रवाहलाइ थप प्रभावकारी बनाई सुशासनको अनुभूति जनमानसमा ल्याउन गाउँपालिकाको क्षमता विकास गर्न समेत अपरिहार्यछ। जसका लागि मानव संशाधन बिकासमा लगानी, बिद्युतीय सुशासन सेवा प्रणालीलाई ब्यापक र प्रभावकारी वनाउनु पर्ने अवस्था देखिन्छ।

विकास तथा समृध्दिको लक्ष्य प्राप्तिका अवसर तथा चुनौती

विद्यमान अवसरहरू:

हाम्रा लागि देहाय बमोजिमका अवसरहरू रहेकाछन:

१.संविधान बमोजिम अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार स्थापना भई २२ वटा एकल अधिकार सहित विविध साझा अधिकार किटान हुनु।

२.आफ्ना अधिकार क्षेत्रका विषयमा ऐन, कानून तर्जुमा, योजना तर्जुमाको अभ्यास हुनु।

३.विकास निर्माणका विविध विषयमा नीति कार्यक्रम तथा बजेट सञ्चालन गर्ने अधिकार प्रष्ट हुनु।

४.गाउँपालिका भित्र भौगोलिक तथा सांस्कृतिक विविधता रहनु।

५.आफ्नो पालिकाको लागि आफै योजना तथा कार्यक्रम बनाउने अधिकार प्राप्त हुनु।

६. पालिका भित्र रहेका जलश्रोतको उपयोगबाट स्थानीय तहमा बिद्युत सेवा आपुर्तीमा सहज ल्याउन सक्नु साथै भावी दिनहरुका लागि पालिकाभित्र निर्माणाधिन जलविद्युत कम्पनीहरु संगको समन्वयले आम स्थानीयहरुको हितमा काम गर्न सक्नु।

७. अन्य सरकारी गैर सरकारी संघ संस्थाहरु संगको समन्वयमा पालिकाको समग्र बिकासका क्षेत्रहरुमा समन्वय तथा सहकार्य हुनु।

विद्यमान चुनौतीहरू:

हाम्रा सामु देहाय बमोजिमका चुनौतीहरू रहेकाछन:

१.रोजगारउन्मुख सीपमूलक शिक्षाको विकास गर्नु।
२.बजारको सूचना कृषकलाई समयमा नै उपलब्ध गराउनु।
३.गुणस्तरीय बीउबिजन, मलखाद समयमा नै उपलब्ध गराउनु।
४.युवा जनशक्तिलाइ कृषि व्यवसाय प्रति आकर्षित गर्नु।
५.व्यवसायिक कृषकको संख्या वृद्धि गर्नु।
६.वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका सीप युक्त युवाको सीप तथा पुँजीलाइ उद्यम विकासमा उपयोग गर्नु।
७.निर्माण भएको पूर्वाधारको मर्मत संभार पद्धतिको विकास गर्नु।
८.सडक लगायतका पूर्वाधारको उपयोग योजना, डिजाइन तथा ड्रइङ विना गरिने सडक तथा अन्य पूर्वाधारका संरचना निर्माणको कार्यलाई रोक्नु।
९.भिरालो ठाउँ, बाढी पहिरो लगायतका प्रकोपको उच्च जोखिम भएका वस्तीमा भवन निर्माण कार्यलाई रोक्नु।
१०.अव्यवस्थित बस्ती बिस्तारको क्रम रोक्नु तथा व्यवस्थित बस्ति विकास गर्नु।
११.बैज्ञानिक, जलवायु उत्थानशिल तथा व्यवहारिक एवम् उपयुक्त भूउपयोग योजना तर्जुमा गरी लागू गर्नु।
१२.सञ्चार सेवा प्रदायक संस्थाहरू बाट प्रभावकारी सेवा प्राप्ति र ब्यवस्थित गर्नु।
१३.विभिन्न कालखण्डमा गाउँपालिकामा निर्माण भएका पुर्वाधारका संरचना पूँजीगत सम्पतिको लगत तयार गर्नु, मुल्यांकन गर्नु तथा सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु।
१४.पालिकाको आवश्यकता बमोजिम आर्थिक समस्याका कारण भौतिक पुर्वाधार बकास गर्नु।
१५. दरबन्दी अनुसार राष्ट्र सेवक कर्मचारी पद पुर्ती गर्नु तथा स्थायी कर्मचारीहरुलाई टीकाई राख्नु।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू

नेपालको संविधानमा स्थानीय शासन सम्बन्धी उल्लेख भएको नीतिगत ब्यवस्था, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहले आवधिक, वार्षिक तथा रणनीतिक योजनाहरू बनाई लागू गर्दै जानुपर्ने प्रावधान, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, पन्ध्रौं आवधिक योजनाको मूलभूत पक्षहरू अनुसार विभिन्न चरणको सहभागितामूलक प्रक्रियाबाट यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ।

पन्ध्रौं योजना, दिगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र, गाउँपालिकाको खर्च योजना, कार्यान्वयनमा ल्याइएका कानुनी प्रावधान समेतलाइ ध्यानमा राखी यो नीति तथा कार्यक्रम ल्याइएकोछ।

गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास निर्माणको कार्यमा गाउँपालिका भित्रका आम उपभोक्ताहरु, सर्वसाधारण जनता, उद्योगी ब्यवसायीहरु, सामाजिक संघसंस्थाहरु तथा विकास साझेदारहरूको निरन्तर सहयोग रहदै आएको छ। विकास र सुशासनको लागि जनप्रतिनिधिहरुले स्पष्ट दृष्टिकोण सहित अगुवाई गर्ने हो भने प्रशासनिक संयन्त्रले त्यसलाई प्राविधिक तथा कानुनी ढाँचा भित्र आवद्ध गराउने हो। आम नागरिकहरुले साथ सहयोग, सुझाव दिने हो। जनसहभागीता एवं जनपरिचालनको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले कायम गरेको इतिहासलाई अक्षुण्ण राख्दै शासकीय प्रबन्धमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता, गुणस्तरीयता एवं स्वच्छतायुक्त जनसहभागीता सुनिश्चित गरिने छ।

गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणलाई अद्यावधिक रुपमा अध्ययन गरी छरितो एवं चुस्त संगठन संरचना मार्फत प्रशासनिक तथा चालु खर्चलाई मितब्ययी वनाइनेछ । यसबाट सेवा प्रवाहलाइ प्रभावकारी तथा विकेन्द्रित तुल्याउदै पूँजीगत खर्च बढाउने नीति लिइएको छ। संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान एवं वित्तिय हस्तान्तरणको उच्चतम र प्रभावकारी परिचालन एवं उपयोग गर्दै वित्तिय आत्मनिर्भरता कायम गर्न प्रयत्न गरिने छ। यस गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा समृद्ध, समावेशी, स्वच्छ, सुरक्षित, स्वावलम्बी र सुशासित समुदाय निर्माण गर्ने उद्देश्य लिएकोछ। जनताको मौलिक अधिकार र प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नका लागि सहभागिताका माध्यमबाट पारदर्शिता र जवाफदेहीतालाइ जोड दिइनेछ।

चालु आ.व. २०८१/०८२ को हालसम्मका प्रमुख उपलब्धीहरूको संक्षिप्त विवरण भौतिक उपलब्धि

भौतिक पूर्वाधार विकास

१.सडक यातायात:

यस गाउँपालिकामा हाल सम्म १४९ किलो मिटर ट्र्याक ओपन तथा १७.३६१ किलो मिटर सोलिङ गरी वडा नं. १ को केही टोल वाहेक सबै वडाका प्राय सबै टोलहरुमा यातायात सन्चालन भइ रहेको छ भने गाउँपालिका देखि जिल्ला सदरमुकाम जोड्नका लागि प्रमुख मार्गहरु सल्लेरी दोभान सडक, बुधबारे बुम्लीङटार सडकको स्तर उन्नती प्रदेश सरकार र गाउँपालिकाको सहकार्यमा निरन्तर सन्चालनमा रहेको छ । जिल्ला सदरमुकाम संग जोड्ने बैकल्पिक मार्गको रुपमा बिर्सुवा र तोम्बे बेशी सडक नाका खोलिएको छ र उक्त सडकहरुमा समेत स्तरउन्नती भई रहेको छ । यातायात तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण कै सन्दर्भमा पालिकाको गौरवको योजनाहरुको रुपमा रहेको सिसुवाखोला मोटरेवलपुल, सङ्खुवा दोभान मोटरेवल बेलीब्रिज निर्माण आयोजनाहरु चालु आ.व. मा सम्पन्न गरि आवत जावतमा अझ सहजता प्रदान गरिने छ । यसै चालु आ.व. मा सिसुवाखोला स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण तथा घेराबारा निर्माण अयोजना दांखिला सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ भवन निर्माण योजना, दिबुङ सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ भवन निर्माण योजना तथा याफु स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण योजना सम्पन्न हुने छन् भने माङ्तेवा स्वास्थ्य चोकी, सिलीचोङ समाज विकास केन्द्रको भवन निर्माण आयोजना निर्माण सम्मपन्न गरि सन्चालनमा रहेको छ । साथै गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण आयोजना र सगरमाथा माध्यमिक बिद्यालयको भवन निर्माण क्रार्यलाई तिब्रता दिईएको छ ।

सामाजिक विकास

गाउँपालिकाले सामाजिक बिकास क्षेत्रमा आवश्यक पर्ने कानुनहरु निर्माण गरेर पालिका भित्रका बिपन्न नागरिकहरुलाइ स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नका लागि सिलीचोङ गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको बिपन्न नागरिक औषधी उपचार सन्चालन कार्यबिधि २०७९ निर्माण गरि बिपन्न वर्गलाइ औषाधी उपचारमा सहजता ल्याएको छ । शैक्षिक गुणस्तर सुधार तथा मानव शंसाधन बिकास गर्ने उदेश्यले सिलीचोङ गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको छात्रबृती सम्बन्धी कार्यबिधि २०८० जारी गरी बिज्ञान तथा उच्च प्राबिधक शिक्षा लागि सहयोग कार्यक्रम प्रारम्भ गरेको छ । प्राकृतिक विपद, दुर्घटना, द्वन्दकाकारण जोखिममा रहेका तथा विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका

बालबालिकाको संरक्षण गरी उनीहरूको हकहितको संरक्षण सवर्द्धन गरी शारीरिक, मानसिक, बौद्धिक र संवेगात्माक विकासमा सहयोग पुर्याई बाल अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धनका सिलीचोङ गाउँपालिका बाल कल्याण कोष - स्थापना र सञ्चालन_ कार्यविधि, २०८० जारी गरी सहयोग प्रदान गर्दै आएको छादलित महिलाहरुलाई उच्च शिक्षामा पहुँच बृद्धि गर्नका साथै हौसला प्रदान गरि राज्यको मुलधारमा ल्याउनका लागि दलित महिला छात्रा छात्रबृत्ती (व्यवस्थापन र वितरण) ऐन २०८१ जारी गरि दलित महिलाहरुलाई उच्च शिक्षा आर्जनमा सहयोग प्रदान गर्दै आएको छ । दलित उत्थानका लागि दलितहरुको हक सम्बन्धी बहश पैरवी सञ्चालन, दलितहरुको पेशा संरक्षणको लागि सामुहिक आरन घर निर्माण, निःशुल्क नकर्मी औजार वितरण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । खेल कुद बिकासका लागि वडा स्तरमा बिभिन्न बिधाका खेलकुद प्रतियोगीता, खेलाडी सम्मान तथा सिलीचोङ गाउँपालिका वडा नं. ३ स्थित बिभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताका आयोजनाका लागि खेल मैदान निर्माण गरिएको छ । साथै बिद्यार्थीहरुको पढाइ गुणस्तर अभिबृद्दीका लागि कक्षा ८ उतिर्ण उत्कृष्ट बिद्यार्थी तथा कुशल प्रधान अध्यापक सम्मान जस्ता नमुना कार्य गर्नुका साथै सगरमाथा माध्यमिक बिद्यालयको नमुना बिद्यालय भवन निर्माण, सगरमाथा माध्यमिक बिद्यालय भवन घेरावारा जस्ता योजना प्रारम्भ गरिएको छ ।

आर्थिक विकास

आर्थिक बिकासको क्षेत्रमा गाउँपालिकाबाट कृषकहरुको आय बृद्धिका लागि बिभिन्न किसिमका कार्यक्रमहरु सन्चालन गर्दै आईरहेको छ । उन्नत बोका वितरण मार्फत नश्ल सुधार गरी खसी बोकाको उत्पादकत्व बृद्धि गरि मासुमा आत्म निर्भर गर्नका साथै मासु निर्यात बृद्धि गर्ने, कृषकहरु संग साझेदारीमा बाख्रा खोर निर्माण, करेशाबारी निर्माणका लागि टनेल बितरण तथा टनेल हाउस, कृषि औजार बितरण तरकारीको मिनिकिट बितरण मकैको बिउ बितरण, गहुको बिउ वितरण, साझेदारीमा माहुरी घार बितरण, ब्यवसायिक अकबरे खुर्सानी खेती जस्ता कार्यक्रमको प्रारम्भ भएको छायसलाई अझ ब्यवस्थित प्रभावकारी गरी टोल टोल सम्म बिस्तार गरिने छ ।ब्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनका क्षेत्रमा लगानी गर्न उत्पेरित गरिएकोछ ।गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण र प्रवर्ध्दन गर्ने कार्यलाई ब्यवस्थित रूपमा कार्यन्वयनमा ल्याईएकोछ ।प्राकृतिक सुन्दरता युक्त काईकोक झरना, नागीटार, लामपोखरी धार्मिक विश्वास राखिएको खुईसीधाम, मघाङ खेन्पालुङ, निउरेनीधाम, सोहसय साल्पाधाम आदिको प्रचार/प्रसार गर्नका साथै पहुँच मार्गको रुपमा गोरेटो बाटो निर्माण योजना सन्चालनले आन्तरिक पर्यटन बृद्धिमा टेवा पुगेको छ, जसका कारण स्थानीय स्तरमा रोजगारी बृद्धिका साथै आर्थिक टेवा मिलेको छ । रोजगारी सृजना गर्न गाउँपालिका भित्र रहेको श्रम शक्तिलाई उद्यम बिकास मार्फत अल्लो धागो मार्फत अल्लोको कोट कपडा बुनाई, सल बुनाई, खादा बुनाई, पालिकामा उपलब्ध हुने वाँसबाट वाँसको फर्निचर, हस्तकला निर्माण, स्थानीय स्तरमा सावुन बनाउने विभिन्न सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरिएको छ । यसबाट बेरोजगार तथा अर्धरोजगार तथा बेरोजगार यूवाहरुलाई स्वरोजगार सृजना भएको छ, भने आगामी आ.व. हरुमा पनि उक्त कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यन्वयन गर्दै लगिने छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत पालिका भित्रका तल्लो न्युन आय भएका, गरिवीको रेखामुनी रहेका तथा सिमान्तकृत समुदायको संलग्नतामा प्रभावकारी कार्यन्वयन गरिने छ । प्रधानमन्त्री रोजगार तथा रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत दक्ष जनशक्ति उत्पादनका लागि डकर्मी, प्लम्बिङ तालिम सञ्चालनलाई अझ व्यवस्थित गर्दै लगिने छ । सबै टोलहरुमा कृषि सडक निर्माणले

ग्रामिण क्षेत्रमा यातायातको पहुच तथा कृषि उत्पादन वस्तुहरुलाई सहज बजारिकरणको ब्यवस्था गरिएको छ उक्त कृषि सडक व्यवस्थालाई स्तर उन्नती टोल टोलमा पुर्याईने छ ।

वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन

वन, वनस्पति, वन्यजन्तु, जैविक विविधता, जलाधार ब्यवस्थापनलाइ समेटने गरी यसबाट प्राप्त हुने काठ, दाउरा, जडिवुटी, हरित उद्यम र पर्यापर्यटनको विस्तार कार्यक्रम सन्चालन गरिएकोछ । सिलीचोङ १ सिसुवाखोलाका बाढी पहिरो पिडितहरुलाई जग्गा ब्यवस्थापन कार्य गत आ.व. ०७९।०८० मा सम्पन्न गरी खाँदबारी नगरपालिका वडा नं. ७ भैरे डाँडामा ५५ वटा घर निर्माण सम्पन्न, सिलीचोङ १ चित्रेमा २५ घर प्लिन्थ लेभल सम्म सम्पन्न गरि दोश्रो किस्ता वापतको रकम निकाशा प्रकृया भई रहेको र बखल्टुमटारमा ११ वटा अस्थायी टहरा निर्माण सम्पन्न गरिएको छ।विपद व्यवस्थापनका लागि सरोकारवाला संघ, संस्था स्थानीय राजनैतिक दलका प्रतिनिधी, स्थानीय सुरक्षा निकाय संग विपद प्रतिकार्य योजना निर्माणका साथै विपद आईपरेमा सबैको सहभागीता जस्ता योजना निर्माण गर्नका साथै बिगत आ.व.हरुमा बिपद ब्यववस्थापन कोषमा मात्र रकम बिनयोजन गरिएकोमा आ.व. ०८१।०८२ देखि आगालागी जन्य, बिपद जन्य, बिपद उद्दार कार्यमा आवश्यक सामाग्री खरिद कोष, स्थापना व्यवस्थापनलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ । बिपद जोखिम न्युनीकरण तथा ब्यवस्थापन समितिलाई समुचित परिचालन गरिने छ । साथै विपद सम्बन्धी सचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकासमा भएका उपलब्धी

सिलीचोङ गाउँपालिकाले पालिकालाई आवश्यक ऐन ९, नियमावली ३, कार्यविधि ४०, मापदण्ड तथा आधार २, रणनीति २, नीति तथा कार्य योजना २, निर्देशिका ४, रणनीति २ रणनीति तथा कार्य योजना २ वटा निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोछ। त्यसै गरी व्यवस्थित भौतिक विकासको लागि आवश्यक गुरूयोजना योजना नीति तर्जुमा गरेको छ ।गाउँपालिकाले संगठन तथा ब्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सो अनुसारको संगठन संरचना, जनशक्ति र कार्यविवरण तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोछ । यस गाउँ पालिपालिकाले संस्थागत क्षमतमा स्वमुल्यांकन क्रमश सुधार गर्दै गत आ.व.०८०/८१ मा ८०.५ अंक प्राप्त गरेको छ ।

सामाजिक सुरक्षा भत्ता तथा अन्य सरकारी कार्यमा आवश्यक राष्ट्रिय परिचयपत्रको लागि आवश्यक बैयक्तिक जैविक विवरण संकलनका लागि राष्ट्रिय परिचयपत्र शिविर सन्चालन गरि जेष्ठनागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति तथा आम नागरिकहरुलाई नजिकको वडाबाट सेवा प्रदान गरिएको छ ।

राजश्व सुधार कार्ययोजना तयार गरिएको छ भने राजश्वको दायरा समेत फराकिलो बनाउदै लगिने छ । हाल ५ वटै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ, बिद्यालयहरु तथा बिभिन्न शाखाहरुमा फाईबर जडान कार्य सम्पन्न भैसकेको छ । जसले गर्दा ब्यक्तिगत घटना, सामाजिक सुरक्षा आर्थिक प्रशासन सेवा, डिजिटल तथा बिद्युतीय सेवाबाट प्रदान गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको छ । ब्यवस्थित प्रभावकारी तथा सर्वसुलभ बनाईने छ । प्रत्येक वडा कार्यालयबाट व्यवसाय दर्ता, नविकरण जस्ता कार्य थालनीले थप सहजता ल्याएको छ ।

दक्ष, सक्षम जनशक्तिले मात्र पालिकालाई उच्चतम् प्रतिफल दिन सक्दछ । तसर्थ जनप्रतिनिधी तथा राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरुको दक्षता तथा क्षमता बिकासका लागि बिशेष तालिम तथा गोष्ठीको व्यवस्था गरिनेछ । राष्ट्र सेवक

कर्मचारीहरुको मनोवल उच्च राख्न कर्मचारी अवकाश कोष तथा कार्य वोझको आधारमा प्रोत्साहन तथा पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।

सभाका सदस्यहरु,

अव म आ.व. ०८२।०८३ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको सन्दर्भमा बिषय केन्द्रित गर्न गईरहेको छु। अहिले हामी सिलीचोङ गाउँपालिकाको आ.व.०८२।०८३ को ऐतिहासिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट पेश गर्ने अवस्थामा आईपुगेका छौ। पालिकाको आन्तरिक श्रोत, संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त बजेटको परिधी तथा सिमा भित्र रही गाउँपालिकाले बजेट निर्माण गर्नेछ।बजेट निर्माण प्रकृयालाई आत्मसात गर्दै उपलब्ध श्रोतबाट पालिका वासीहरुको असिमित आकांक्षा र आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न निश्चय नै हामी माँझ चुनौतिको रुपमा रहेकोछ। सिमित श्रोतको अधिकतम् सदुपयोग गर्दै सिलीचोङ गाउँपालिकाको समृद्धि तथा राज्यले लिएको "समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली" को नारालाई आत्मसाथ गर्दै अवसरको रुपमा अगाडि बढ्नुको विकल्प छैन।

सिलीचोङ गाउँपालिकाले गौरवको आयोजनाका रुपमा आ.व.२०७९÷०८० देखि सन्चालन गर्दै रहेको सिसुवाखोला मोटरेवलपुल निर्माण आयोजना, माङ्तेवा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण आयोजना, सिलीचोङ समाज विकास केन्द्रको भवन निर्माण आयोजना, सङ्खुवादोभान बेलिब्रिज निर्माण निर्माण आयोजना, दिबुङ सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ भवन निर्माण आयोजना, सिसुवाखोला स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण तथा घेरावारा निर्माण आयोजना, दांखिला सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ भवन निर्माण आयोजना सम्पन्न हुनुले हामीलाई गौरान्वित बनाउनका साथै सेवा प्रवाहमा सरलता ल्याएको छ। अपुरा आयोजनाहरु मध्ये गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण आयोजना तथा नमुना बिद्यालयको रुपमा रहेको श्री सगरमाथा मा बि ताम्कुको भवन निर्माण आयोजना आगामी आ.व. ०८२/०८३ मा सम्पन्न हुने गरि युद्धस्तरमा सन्चालन भई रहेका छन्। उक्त योजनाहरु सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक बजेट ब्यवस्था गरिएको छ भने पालिकाको वडा सञ्जाल जोड्ने पालिकाको भुगोल सुहाउदो मोटरेवल बेलीब्रिजहरु निर्माणका लागि बजेट व्यवस्था गरिने छ।

साथै गाउँटोलबाट माग भएका अन्य योजनाहरु वडा मार्फत संबोधन गरिने छ। यिनै महत्वपुर्ण गौरवका आयोजना सहित संविधान प्रदत्त हक अधिकार सहित गठित यस सिलीचोङ गाउँपालिकाको श्रोत अनुमान तथा सिमा निर्धारण समितिको संयोजक तथा पालिकाको अध्यक्षको हैसियतले यस गरिमामय गाउँसभाको अधिबेशनमा आगामी आर्थिक वर्ष ०८२/०८३ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम पेश गर्न गईरहेको छु।

सिलीचोङ गाउँपालिकाको लागि आवश्यक बिकासको प्रारम्भिक खाका बल्ल कोरिदै गरेको यस गाउँपालिकामा विविध समस्या र चुनौतिहरु रहेका छन् भन्ने हामीलाई लागेको छ। यसका बावजुद पनि यस क्षेत्रको विकास कसरी गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा समग्र गाँउपालिका प्रतिबद्धताका साथ लागीपर्ने नै छ। स्थानीय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित हामी जनप्रतिनिधिहरुको यस सभामा सिलीचोङवासीको ईच्छा र आवश्यकतालाई सम्वोधन गर्ने दृढ संकल्पका साथ आ.व. ०८२÷०८३ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभा मार्फत समग्र सिलीचोङ गाउँपालिकाका नागरिकहरु समक्ष राख्न पाउँदा मैले आफूलाई गौरवान्वीत महशुस गरेको छु। यस अवसरमा हाम्रो कदमलाई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासी आमाबुवा, दाजुभाई, दिदि बहिनीहरु, निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायका पदाधिकारिहरु, नागरिक समाजका अभियन्ताहरु,

सम्पुर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, पत्रकार, तथा समाजसेवीहरु लगायत सम्पुर्ण सरोकारवाला पक्षहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

सभाका सदस्यहरु,

अव म चालु आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक कार्यक्रमको सामान्य समिक्षा गर्न अनुमति चाहन्छु ।
चालु आ.व.को लागि यस सम्मानित सभाबाट कुल बजेट रु. ४२ करोड ९३ लाख ९३ हजार ८ सय ९८ रुपैया अनुमान भएकोमा चालु तर्फ रु २७ करोड ७९ लाख १९ हजार २ सय २३ रुपैया, र पुँजिगत तर्फ १५ करोड १४ लाख ७४ हजार ६ सय ७५ रुपैया विनियोजन भएको थियो भने संघिय सरकारको सशर्त बजेट रु.१६ करोड ८५ लाख ८ हजार, समपुरक अनुदान रु.१ करोड तथा प्रदेश सरकारबाट सशर्त बजेट १ करोड २० लाख ८३ हजार, समपुरक अनुदान १ करोड रुपैया रहेको छ । उक्त विनियोजित रकम मध्ये हाल सम्मको अवस्थामा ६५.६७ प्रतिशत रकम खर्च भएको छ । समग्रमा हालसम्म भएका कार्य प्रगतिको पछिल्लो प्रवृत्ति विश्लेषण गर्दा परिणाम सन्तोषजनक भएको पाउन सकिन्छ ।

सभाका सदस्यहरु,

अब, म यस गाउँपालिकाको आगामी आ.व. २०८२/२०८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।
नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नुपूर्व यस गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोच, उद्देश्य र आपेक्षित उपलब्धीको बारेमा छोटकारीमा प्रस्तुत गर्दछु ।

सोचः

समृद्ध सिलीचोङ गाउँपालिकाको आधार,
कृषि, पर्यटन, उर्जा, रोजगार सहितको गुणस्तरीय पुर्वाधार ।

लक्ष्यः

गुणस्तरीय पुर्वाधार विकास, व्यवसायिक कृषि, गुणस्तरीय शिक्षा, सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवा, पर्यटन र उद्यमशिलताको विकासबाट समृद्ध सिलीचोङ गाउँपालिका निर्माण गर्ने ।

उद्देश्यः

१.गाउँपालिकाको केन्द्र देखि सबै वडा कार्यालय जोड्ने सडकलाई बाह्रै महिना संचालन हुने अवस्था निर्माण गर्नुका साथै वडा कार्यालयहरुबाट टोल बस्ति सम्म आम उपभोक्ताको प्रत्यक्ष सहभागितामा सडक सञ्जाल निर्माण तथा स्तर उन्नती गर्ने ।
२.यस क्षेत्रको माटो सुहाउदो कृषि प्रणालीको विकास गरी प्रत्येक वडामा कृषि तथा पशु सेवा प्राबिधिकहरुको ब्यवस्थापन, कृषि उत्पादनको बृद्धि बजारीकरण तथा विस्तारीकरण मार्फत गरिवी न्यूनीकरणमा जोड दिने तथा कृषिमा परनिर्भर संस्कृतिको अन्त्य गर्दै आत्मनिर्भर बन्न सबैलाई अग्रसर गराउने ।

३.सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी गुणस्तरीय प्रशासनिक, प्राबिधिक तथा शैक्षिक सेवाको माध्यमबाट सुशिक्षित समाज निर्माणमा सबै वर्ग, क्षेत्र, तथा समुदाय सँग हातेमालो गर्दै अगाडी बढ्ने।

४.स्वास्थ्य सेवालाई गुणस्तरीय बनाउदै सबै नागरिकको लागि पहुँच योग्य र सर्वसुलभ बनाउने।

५.सीपमुलक तालिम र ज्ञानको माध्यमबाट दक्ष जनशक्ति विकास गरी रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्ने।

६.सेवा प्रवाहलाई विद्युतिय प्रणालीमा आवद्ध गरी सुशासन प्रवर्धनमा टेवा पुऱ्याउने।

७.सहकार्य र सहभावको संस्कृतिलाई मुल मन्त्रको रुपमा अंगिकार गरी विकासमा जनसहभागिता र साझेदारीको अभ्यासलाई अवलम्वन गर्दै सिलिचोङ गाउँपालिकालाई नमुना गाउँपालिकाको स्तरमा लैजाने।

८.आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकीय गन्तब्यको मार्ग पहिचान र ब्यवस्थापन गरिने।

सभाका सदस्यहरु,

अब म आगामी आ.व. २०८२/०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु।

१. आर्थिक बिकास सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रम

क.कृषि तथा पशुपंक्षी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१.कृषिलाई सम्वृद्ध सिलीचोङको मूल आधारको रुपमा स्थापित गरी यस क्षेत्रका जनताको आय र जीवनस्तर वृद्धि गर्न आधुनिक र व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन कार्यलाई जोड दिईनेछ। गाउँपालिका भित्रका वडाबाट छनौट भई आउने युवाहरुलाई आधुनिक कृषि प्रणाली तथा पशुपालन सम्बन्धी तालिम तथा अन्य सीपमूलक तालिम प्रदान गरी विदेशीएका युवाहरुलाई गाँउमा नै फर्काउने अभियानको थालनी हुनेछ। यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ। त्यस्तै कृषि तथा पशु स्वास्थ्य क्षेत्रको विविध कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ।

२.कृषिमा उद्यमशिलता आजको आवश्यकता भन्ने नाराका साथ कृषिको आधुनिकीकरण तथा औद्योगिकीकरणका लागि कृषक तथा उद्यमीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ र साना तथा घरेलु उद्योगहरु सञ्चालनको लागि सहजिकरण गरिनेछ।

३. कृषि तथा पशुपालन व्यवसायको जोखिम न्यूनीकरणका लागि बाली तथा पशु बिमा कार्यक्रममा सहभागी हुने किसानहरुलाइ प्रोत्साहन गरिनेछ। कृषक समुहको माध्यमबाट उन्नत कृषि बाली सम्बन्धी जानकारी गराउने तथा नयाँ प्रविधिको प्रयोग जस्ता सिर्जनात्मक काम गरिनेछन्। पशु पालन व्यवसायलाई व्यवसायिक विकासको लागि नश्ल सुधार, कृतिम गर्भधारण, चरण क्षेत्र विकास, पशु आहाराका लागि घाँस बिकास कार्यक्रममा जोड दिईनेछ।

५. कृषकहरुको उत्पादनलाई सहज ढंगले बजार व्यावस्था गर्न एक वडा एक हाट बजार संचालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ।

६. उच्च मूल्य निर्यात योग्य फलफूल खेतीलाई प्रोत्साहन दिँदै विभिन्न कृषि उपज उत्पादनको पकेट क्षेत्र घोषणा गरी उत्पादन वृद्धिमा सहयोग पुर्याइने छ।

७.मसले बालीहरु (अदुवा, लसुन, अकबरे सुर्सानी, प्याज) खेतीलाई प्रोत्साहन गरी आत्म निर्भर बनाउनका साथै निकासी प्रबर्धन गरिनेछ ।

८.पशु पंक्षीहरुका लागि निःशुल्क खोप ब्यवस्था मिलाईनेछ ।

९. रैथाने बालीहरुको विउ संरक्षण, खेती विस्तार र बजारीकरणको लागि विशेष प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

१०. भान्साबाट मानव पोषण कार्यलाई सघाउ पुर्याउन एक घर एक करेशाबारी स्थापना कार्यलाई प्रोत्साहित तथा व्यवस्थित गरिनेछ ।

१०.मिसन रोजगारी दिगो रोजगारी र उद्यमशिलता प्रबर्धन अभियान सञ्चालन गर्न रोजगार रणनीति निर्माण गरिनेछ ।

२. उद्योग तथा पर्यटन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. पर्याटन मार्फत आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न गाउँपालिका पर्याटन गुरुयोजना तर्जुमा गरी सोही आधारमा पर्याटन पूर्वाधार विस्तार र पर्यटन विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

२. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पर्यटकीय स्थलहरु जोड्न पर्यटकीय सडक संजाल निर्माण कार्यान्वयन प्रारम्भ गरिनेछ ।

३. विभिन्न जातजातिको जातजातिपरम्परागत पर्व, संस्कार र संस्कृतिहरुको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

४. विभिन्न जातजातिहरुको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक पहिचान अवगत गराउन पर्याटकहरुलाई होमस्टेसहित स्थानीय अर्गानिक तरकारी तथा अन्य खाद्य उत्पादन पाहुनाको रुपमा राख्न घर छनौट गरिनेछ ।

५.पालिका भित्रका रहेका पर्याटकीय क्षेत्रहरुमा पहुँच मार्ग निर्माण तथा प्रचार प्रसार गरिनेछ ।

६.उद्योग व्यवसाय दर्ता, नविकरण, स्थानान्तरण तथा नामसारी जस्ता प्रशासनिक प्रकृयालाई सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी सरलीकरण र प्रभावकारी बनाइनेछ ।

७.गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलहरुको प्रचार प्रसारका लागि डकुमेन्ट्री प्रसारण र ब्रोशर हरुको वितरण गरिनेछ ।

८. सिलीचोङ ५ साईसिमा स्थित खेन्पालुङ गुफाको प्रचार प्रसार तथा प्रर्बधनको लागि गुरु योजना निर्माण गरी थप प्रबर्धन गरिनेछ ।

९.सोह्रसय साल्पाधाम, खुईसीधाम, निउरेनीधाम जस्ता धार्मिक पर्यटकीय स्थलहरुमा व्यवस्थित पहुँच मार्ग निर्माण तथा प्रचार प्रसार गरि प्रवर्धन गरिनेछ ।

१०. संघीय तथा प्रदेश सरकार संगको सहकार्यमा मघाङ खेन्पालुङ पर्यटकिय गुफाको प्रबर्धन तथा बिकास गरिनेछ ।

११.स्थानीय उद्योगलाई प्रबर्धन गर्न स्थानीय तहमा उत्पादन हुने अल्लोबाट निर्मित कपडा कार्यालय पोषाकको रुपमा प्रयोगमा ल्याईनेछ ।

३.सहकारी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१.सहकारी संस्थाहरुको संस्थागत सुशासन प्रवर्द्धन गर्दै निच्छेपकर्ताहरुको हित संरक्षणका लागि अनुगमनलाई प्रभावकारी तुल्याइनेछ।

२.एक वडा एक सफल सहकारी बिकास गरिनेछ । जसका लागि सहकारी संस्थाको क्षमता अभिबृद्धि सम्बन्धी तालिम सन्चालन गरिनेछ ।

३.पालिका भित्र रहेका सबै सहकारीहरुलाई समेटी पालिका स्तरीय सहकारी छाता संगठन बनाई पालिका भित्रका सबै सहकारीहरुलाई सामान रुपमा अवसर प्रदान गरिने छ ।

४.राष्ट्र ब्यापी सहकारीमा देखिएको समस्या यस पालिका भित्र नआओस भनी आवश्यक पुर्व तयारी गरिने छ ।

५.पालिका स्तरीय सहकारी संघ स्थापना गरी सहकारीको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य गरिनेछ ।

६.सहकारी सञ्चालकका पदाधिकारीहरु तथा कर्मचारीहरुलाई क्षमता बिकासमा विशेष जोड दिईनेछ ।

७.सहकारी संस्थाहरुलाई बयवसायिक कृषि उत्पादक संग (लिने र दिने) रणनीति गरिनेछ ।

४.शिक्षा सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. प्रत्येक वडामा माध्यमिक तह सम्म निःशुल्क, अनिवार्य र गुणस्तरीय शिक्षा सर्वसुलभ गराइनेछ । अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठनको व्यवस्था गर्ने विद्यालयलाई विशेष सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

२. वि.एस्सी, एम.एस्सी, ईन्जिनियरिङ, वन बिज्ञान, स्वास्थ्य बिज्ञान जस्ता उच्च प्राविधिक शिक्षा पढ्न चाहने गरिव तथा जेहेनदार छात्रछात्रालाई छात्रबृत्ती प्रदान गरिने छ ।

३. दलित महिलाहरुलाई उच्च शिक्षा हासिलमा सहज पहुँच पुर्याउन दलित महिला उच्च शिक्षा छात्रवृत्ती व्यवस्था गरिनेछ ।

४. यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विद्यालय उमेरका सबै बालबालिकाहरु विद्यालयमा भर्ना भई नियमित उपस्थित गराउन र सिकाई स्तर वृद्धि गर्न जोड दिइनेछ । यसको लागि अनिवार्य रुपमा पालिका स्तरीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण प्रणालीको विकास गरिनेछ ।

५.प्रभावकारी शिक्षण विधिद्धारा शिक्षण गराउने बिषय शिक्षकलाई सम्मान, सिर्जनशिल तथा लगनशिल विद्यार्थीहरुलाई परीक्षा प्रणाली तथा मूल्याङ्गनमा एकरुपता कायम गर्न विशिष्टिकरण ग्रीड निर्धारण कार्यक्रम र प्रोत्साहन तथा कुशल प्रशासक प्रधानाध्यापकलाई सम्मान तथा प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

६.प्रविधिमैत्री शिक्षा प्रणालीलाई प्रवद्र्धन गरिने छ ।

७.सवै आधारभूत विद्यालयहरुमा कम्प्युटरको ब्यवस्थापन गरिनेछ ।

८.गाँउपालिका स्तरमा शिक्षा सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत सवै विद्यालयका प्रधान अध्यापकहरुलाई लेखा तथा ICT तालिम प्रदान गरि गुणस्तर बृद्धि गरिनेछ ।

९.बालकक्षा संचालन रहेको सबै विद्यालयहरुमा शिशुस्याहार कक्षा ब्यवस्थापन गरि गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरुमा नमुना बालकक्षाको अवधारणा लागु गरीएकोमा सो कार्यक्रमलाई अझ व्यवस्थित गरिने छ ।

१०.दिवा खाजा कार्यक्रमलाई अनिबार्य र व्यवस्थित गरिनेछ ।

११.प्रत्येक विद्यालयहरुमा अतिरिक्त कृयाकलाप साप्ताहिक रुपमा अनिबार्य गरिनेछ ।

१२.विद्यार्थी संख्या, प्रभाव क्षेत्रको आधारमा दरवन्दी तथा करारमा र अल्पकालिन आवश्यकता अनुसारको जनशक्तिको थपघट गरिनेछ ।

१३. बिभिन्न सरकारी तथा गैहसरकारी दातृ निकायहरुको पहिचान तथा सहकार्य गरी शैक्षिक सुधारका लागि पहल गरिनेछ।

१४.बिद्यालयका कक्षा कोठाहरु धुलो मुक्त कक्षाको रुपमा बिकास गर्दै लगिने छ।

१५. शिक्षा नियमावली, शिक्षा नीति, वहुभाषा शिक्षा निर्देशिका जस्ता कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था मार्फत शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तर नियमन एवं प्रवर्द्धन गरिने छ।

१६.गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ। जसमा पालिका भित्रका वस्तुगत स्थिती, राजनैतिक प्रशासनिक, भौगोलिक परिबेश समेत समाबेश गरि पाठ्यपुस्तकमा समेट्न नसकेका बिषय बस्तु समेत अध्ययन अध्यपन गराईने छ।

१७.अपांगता भएका बिद्यार्थीहरुलाई यस पालिका भित्र रहेका सबै बिद्यालयहरुमा सबै प्रकारका सेवाहरु निःशुल्क प्रदान गरिने छ।

१८.सबै तहका बिद्यालयहरुमा ईन्टरनेट सुबिधाको व्यवस्था गरि प्रबिधी मैत्री पठन पाठन गरिनेछ।

१९.गाउँपालिका भित्रका वालवालिकाहरुलाई गाउँपालिका भित्रकै सामुदायिक बिद्यालयमा अध्ययन गराउने वातावरण तयार गरि शैक्षिक स्तर बिकास गरिनेछ।

२०.जवाफ देहि, जिम्मेवारी कुशल प्रशासकबाट बिद्यालयको सर्वाङ्गीण बिकास गर्न र प्रधान अध्यापकहरुको आत्म सम्मान गर्न प्रधान अध्यपकहरुका लागि थप प्र.अ. भत्ता ब्यवस्था गरिनेछ।

२१.माध्यमिक तथा निम्न माध्यमिक तहमा बिज्ञान, अंग्रेजी र गणित बिषय अध्यपन गराउने शिक्षकहरुका लागि प्रोत्साहन भत्ता ब्यवस्था गरिनेछ।

२२. १ वडा १ लिड बिद्यालय सञ्चालन गर्न थप कार्य अगाडि बढाईने छ।

२३. व्यवस्थित आवास र सुरक्षित यातायात सहितको बिद्यालयहरु सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनछ।

५. स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१.पूर्ण संस्थागत सुत्केरी गराई मातृ तथा नवजात शिशु मृत्युलाईलाई कम गरि दीगो विकास लक्ष्य २०३० लाई प्राप्त गर्न सुरक्षित मातृत्व कार्यक्रमलाई गुणस्तरीय एबं प्रभावकारी बनाउनका लागि सूचिकृत भएका सातवटै २४ घण्टे बर्थिङ सेन्टरमा दक्ष प्रसुतिकर्मी तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्थापन तथा उपयुक्त भौतिक संरचनाको सुदृढिकरण गरिनेछ।

२. राज्यबाट निशुल्क प्रदान हुने विभिन्न प्रकारका औषधीहरु स्वास्थ्य संस्थाबाट सबै नागरिकहरु सम्म पुग्ने व्यवस्था मिलाईनेछ। साथै गाउँपालिकामा स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन सचेतना, औषधि लगायतको व्यवस्थापन तथा पुर्ण तथा अति अशक्त अपाङगता भएका ब्यक्तिहरुलाई निःशुल्क स्वास्थ्य विमाको व्यवस्था मिलाइनेछ।

३. चालु आ.व. २०८१/०८२ मा वडा नं. १ सिसुवाखोला स्थित सिसुवाखोला स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण योजना, दाङखिला सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण योजना, याफु स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण योजना निर्माण सम्पन्न गरि नवनिर्मित भवनबाट प्रभावकारी सेवा प्रदान शुरुवात गरिनेछ। साथै आगामी आ.व.हरुमा थप स्वास्थ्य संस्थाको भौतिक संरचना ब्यवस्थित गरिनेछ।

४. नियमित पूर्ण खोप सुनिश्चितता दीगोपना गाउँपालिकाको रुपमा स्थापना गर्न हरेक वर्षको बैशाख महिनालाई खोप महिना तथा पूर्ण खोप सुनिश्चितता दीगोपना गरि घोषणा सभाको आयोजना गरिनेछ । बाल विवाह न्यूनिकरण गर्न सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सुरक्षित गर्भपतन सेवालाई बिस्तार गरि सेवा बढाईने छ ।

५.पालिका तथा वडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समितिलाई क्षमता अभिबृद्धि गरी बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई पोषण मैत्री गाउँपालिकाको रुपमा स्थापित गर्दै लगिनेछ ।

६. विपन्न बिरामी नागरिक औषधी उपचार कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ अनुसार सेवा निरन्तरता दिईनेछ । उक्त सेवाको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

७.आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवालाई आवश्यकता अनुसार विस्तार गरी यहाँका जडिबुटीको पहिचान तथा उपयोगका लागि अध्ययन गरिनेछ ।

८.प्रेषण गर्नु पर्ने सुत्केरी तथा गर्भवतीहरुलाई निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवाको ब्यवस्था गरिने छ ।

९.बिपन्न नागरिकहरुलाई मुटु, क्यान्सर तथा मृगौला जस्ता घातक रोग बिरुद्धका औषधीहरु निःशुल्क प्रदान गर्ने ब्यवस्था गरिनेछ ।

१०. गम्भिर प्रकृती रोग लागेका नागरिकहरुलाई उपचार सहायता अनुदान उपलब्ध गरिनेछ ।

११. स्थानीय जनताहरुलाई स्थानीय स्तरमै प्राथमिक उपचारका लागि ५ शैयाको प्राथमिक अस्पताल निर्माण योजना प्रारम्भ गरिनेछ ।

११. पालिका भित्रका सबै घरधुरीहरुमा खानेपानी तथा सरसफाईका लागि अनुगमन तथा सचेतिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

१२.जेष्ठनागरिकहरुको स्वास्थ्य परिक्षण गर्न घरघरमा स्वास्थ्य कर्मी भेट कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६. संस्कृति सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षणमा जोड दिईनेछ । विभिन्न जातिको मौलिक संस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्धन गर्ने नीति लिईएको छ । विभिन्न मठमंन्दिर, चावा, चर्च, गुम्बा, माने, देवस्थल, खेम्पालुङ आदिको संरक्षणमा ध्यान दिनुका साथै संस्थागत बिकासका लागि निःशुल्क दर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

२.गाउँपालिका भित्र बोलिने विभिन्न जातजातिका मातृ भाषाहरुको संरक्षण गर्दै त्यस्ता भाषाको लिपी तथा व्याकरण लैखन तथा प्रकाशन गर्ने नीति लिइनेछ ।

३. गाउँपालिका भित्र आयोजना हुने महोत्सवहरुमा विविध जातीय भेषभुषा, कला साहित्य, संगित, सँस्कृती, रीतिरिवाजलाई संरक्षण तथा प्रबर्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।

४.कुलुङ तथा मेवाहाङ जातीहरुको रिती सँस्कृति संरक्षणको लागि कुलुङ रिदुम प्रकाशन तथा मेवाहाङ भाषा शब्दकोष निर्माण गरिनेछ ।

५. सबै जातजातीहरुको भाषा, धर्म संस्कृतिलाई संरक्षण तथा प्रबर्धन गरिनेछ ।

७. युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. युवा बेरोजगारी न्यूनिकरणका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको समन्वय र सहकार्यमा सिप तथा उद्यमशील क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

२. विपन्न तथा गरिब परिवारका युवाहरुलाई इलेक्ट्रोनिक्स सामाग्री मर्मत, प्लम्बिङ्ग तथा इलेक्ट्रिसियन, ब्युटि पार्लर, होटल म्यानेजमेन्ट, व्यवसायिक पशु पालन तथा तरकारी खेती जस्ता तालिमहरु प्रदान गरी गरिबी न्यूनिकरण र जिविकोपार्जनमा सहजीकरण गरिनेछ।

३. गाउँपालिका स्तरिय खेलकुद प्रतियोगिताहरु आयोजना गर्न सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ।

४. बैदेशिक रोजगारबाट सीप आर्जन गरि स्वदेश फर्कि आएका युवाहरुलाई आय मुलक तथा रोजगार मुलक उद्यममा लाग्ने बातावरण बनाईनेछ।

४. युवा बेरोजगारी न्यूनिकरणका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको समन्वय र सहकार्यमा सीप तथा उद्यमशील क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

५. सिलीचोङ गाउँपालिका वडा नं. ३ स्थित खानी गाउँलाई पालिका स्तरीय खेल मैदानको रुपमा बिकास निर्माण गरि पालिका तथा अन्तरपालिका खेलकुद आयोजना गरिनेछ।

६. पालिका स्तरिय ब्याडमिन्टन कवर्डहल निर्माण प्रारम्भ गरिनेछ।

७.राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने बिधाका खेलहरु भलिवल, फुटबल, सेपाक ताप्रो, ब्याडिमिन्टन, लामोदुरीको दौड, क्रिकेट जस्ता खेलकुदको प्रबर्धन गरिनेछ।

८.तालिम प्राप्त ब्यवसायिक प्रशिक्षकबाट बिधागत रुपमा खेलाडीहरुलाई प्रशिक्षणको ब्यवस्था मिलाईने छ।

९.विषयगत खेल पुरस्कार राशीहरु स्थापना तथा दिगो ब्यवस्थापन गर्दै जाने नीति लिइनेछ।

१०. गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकास कार्यक्रमलाई संस्थागत गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक खेलकुद कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ। माथिका योजना तथा कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ।

८. लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. लैङ्गिक विभेद अन्त्य गर्दै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशिकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।

२. महिला, बालबालिका, अल्पसंख्यक, अति गरिब, आदिवासी जनजाति र सामाजिक बहिस्करणमा परेका वर्गको लागि उत्थानशील कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

३. ऐतिहासिक कालदेखि दलित समुदायले, जीवन निर्वाहको रुपमा अपनाइ आएका परम्परागत पेशालाई व्यवसायिक उद्यमको रुपमा विकास गर्न पुँजि लगानी सहयोग गरिनेछ।

४. विकासका कार्यक्रमहरुमा टोल विकास संस्थाहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सहभागी गराइनेछ, सघन परिचालन गरिनेछ।

५. ज्येष्ठ नागरिक तथा एकल महिला परिचयपत्र वडास्तरबाट नै उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ।

६. "हिंसा मुक्त गाउँपालिका हाम्रो पहिचान" अभियान संचालन गरी सबै प्रकारका हिंसा विरुद्ध शुन्य सहनशिलता नीति लिइनेछ।

७. महिलाहरुलाई स्वरोजगार र आत्म सम्मान बनाउनका लागि महिलाहरुको स्वमित्वमा दर्ता हुने उद्योग व्यवसायलाई उद्योग व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण शुल्कमा ५० प्रतिशत कर छुटको व्यवस्था गरिनेछ।

८. गर्भवती महिलाहरुको लागि आमा सुरक्षा कार्यक्रम र नवजात शिशुको लागि पोषण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

९. गाउँपालिका तथा वडास्तरीय बाल क्लब संजाललाई प्रभावकारी रुपमा परिचालन गरिनेछ।जसका लागि बाल कल्याण कोष स्थापना गरिनेछ।

१०. बालविकास केन्द्रहरुको भौतिक पूर्वाधार स्तरोन्नति गरिनेछ।

११. बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्नका लागि आवश्यक प्रकृया प्रारम्भ गरिने छ। साथै बि.सं. २०८७ अगावै बालमैत्री घोषणा गरिने छ।

१२. दलित समुदायको परम्परागत सीप बिकासलाई आधुनिकिरण गर्दै व्यावसायीकरणमा जोड दिइनेछ र महिला तथा बालबालिकाको विरुद्धमा हुने हिंसा र दुर्व्यहार अन्त्य र सबै नागरिकको सम्मानको लागि लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति बनाई लागु गरिनेछ।

१३. बालबालिकाको सहभागिता, संरक्षण र विकासको अधिकार सुनिश्चित गर्न बाल संरक्षण र सहभागिता प्रवर्धनात्मक कार्यक्रममा जोड दिईनेछ।

१४. लक्षित समुहहरुको सशक्तिकरण र राज्य संयन्त्रमा प्रवाहिकरण गराउन पिछडिएका जाति, जनजाति, वर्ग लिङ्ग, दलित,अपाङ्ग, महिला तथा बालबालिका आदि लक्षित समूहलाई सचेतना मूलक, सीपमूलक र रोजगार मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

१५.श्रम तथा आयमुलक कार्यमा अनिवार्य रुपमा महिलाहरुलाई सहभागि गराइनेछ भने अपांगता भएका ब्यक्तिलाई श्रममुलक कार्यमा स्वेच्छाले सहभागी हुन पाउने ब्यवस्था मिलाईने छ। साथै समान कामका लागि समानदर ज्याला पाउने व्यवस्था मिलाइनेछ।

१६.सबै प्रकारका अपांगता भएका ब्यक्तिहरुको संस्था दर्ता तथा नविकरण निःशुल्क गर्ने ब्यवस्था मिलाईने छ। साथै एकल महिलाद्धवारा संचालन हुने कृषि तथा पशु फर्म निःशुल्क रुपमा दर्ता तथा नवीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

१७. पूर्ण तथा अति असक्त अपांगता भएका ब्यक्तिहरुलाई नागरिकता लगायत सम्पुर्ण सिफारिश निःशुल्क उपलब्ध हुने ब्यवस्था मिलाईने छ।

१८. प्रदेश सरकार र पालिकाको साझेदारीमा सन्चालनमा रहेको अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रमलाई अझ ब्यवस्थित गर्दै सन्चालन गरिने छ।

१९. सरकारी कार्यालयहरुमा स्तनपान कक्ष स्थापनाको व्यवस्था मिलाइनेछ।

२०. विद्यालयहरुमा छात्राहरुको लागि मासिक रजस्वालाको समयमा आरामको आवश्यक हुने हुदाँ आरामकक्षको व्यवस्था गरिनेछ।

२१. विद्यालयहरुमा छात्राहरुको लागि सेनेटरी प्याडको अनिवार्य व्यवस्था गरिनेछ, प्रयोग भई सकेको सेनेटरी प्याड व्यवस्थापनको लागि प्रदुर्शन कम हुने ईलेक्ट्रिक भेण्डर व्यवस्थालाई चालु आ.व. मा सगरमाथा माध्यमिक बिद्यालयबाट प्रारम्भ गरि अन्य बिद्यालयहरुमा क्रमश बिस्तार गरिनेछ।

२२. महिलाद्धारा सन्चालित कृषि तथा पशुपालन फर्महरु दर्ता तथा नविकरण शुल्कमा ५० प्रतिशत छुट दिईनेछ।

२३.सबै प्रकारका सामाजिक सुरक्षाभत्ता लगायत सेवा सुविधा निरन्तरता दिईनेछ ।
२४.आम उपभोक्ताहरुको हितका लागि नियमित बजार अनुगमन तथा आयति वस्तु कम गर्ने नीति लिईनेछ ।
२५.महिलाहरुको हक हित तथा समाजिक बिकासको लिग महिलाहरु मात्र कार्य समिति रहेको संघ/संस्था दर्ता तथा नविकरण तथा नविकरण सिफारिश निःशुल्क गरिनेछ ।

९. न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१.न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र भित्रका विवादहरुको शीघ्र निरुपण गरी प्रभावकारी न्याय सम्पादन गर्न आवश्यक नीति तथा कानूनहरुको प्रबन्ध मिलाइनेछ।
२.न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको विषयगत ज्ञान र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिनेछ।
३. बिज्ञ टोलीको सहयोगमा बैज्ञानिक तथा व्यवहारिक कानून निर्माणमा जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरुको क्षमता बिकास गरि कानूनी शासनको प्रत्यभुती गरिनेछ ।
४.मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा गरी प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
५. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ बमोजिम थप कानून निर्माण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१०. सुशासन सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१.आर्थिक तथा प्रशासनिक अनुशासन कायम गर्ने सम्बन्धमा बाँकीको बक्यौता, पेश्की, बेरुजु लगत विवरण अद्यावधिक गरी कडाईका साथ असुल उपर एवम् फछ्यौट गर्ने कार्य अगाडी बढाईनेछ ।
२.जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमलाई परिणाममुखी बनाईनेछ ।
३.गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सम्पूर्ण सेवा र विकास निर्माणमा हुनसक्ने भ्रष्टाचार, अपारदर्शिता तथा ढिलासुस्तीमा शुन्य सहनशीलताको नीति अख्तियार गरिनेछ । सो कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक वडा कार्यालयहरु र सार्वजनिक स्थानहरुमा गाउँपालिकाको तर्फबाट सुझाव पेटिकाहरु राखिने छ ।
४.गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने योजना, लेखा, राजश्व लगायत सबै सेवाहरुमा सफटवेयर निर्माण गरी कागज विहीन प्रणाली बनाउन विद्युतीय प्रणालीलाई जोड दिईने छ ।
५.आधारभुत वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र गुणस्तर कायम गर्न नियमित रुपमा बजार अनुगमन गर्ने र यस्तो अनुगमनमा उपभोक्ताहरुलाई समेत संलग्न गराइनेछ।
६.गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गाहरुको मिहिन ढंगले खोज तथा अध्ययन गरी अभिलेख राखी त्यस्ता जग्गाहरुको संरक्षण गरिनेछ।

७.विपन्न र न्यून आय भएका घर परिवार पहिचान गरी परिचयपत्र उपलब्ध गराई लक्षित कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
८.सार्वजनिक खर्चलाई वैज्ञानिक अनुमान योग्य र नतिजामुखि तुल्याउन मध्यकालिन खर्च संरचना (MTEF) पद्धति प्रयोगमा ल्याइने छ।
९.संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य स्थानीय तहहरुसँग आपसी सहकार्य र समन्वयको लागि अन्तर समन्वय तथा सहकार्य नीति तर्जुमा गरिनेछ।
१०.राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरु सेवा अवकाश पछि निबृतीभरण तथा उपदानमा अवकाश प्राप्त गर्दा प्रदान गर्ने सेवा सुबिधाका लागि कर्मचारी अवकाश कोष स्थापना गरिनेछ ।
११. भ्रष्टचार रहित गाउँपालिका स्थापना गर्न शुन्य सहनशिलता नीत्ति अबलम्बन गरिनेछ ।
१२.कार्यालय समय अतिरिक्त अन्य समयमा समेत सेवाग्राहीहरुलाई सेवा प्रदान गर्ने ब्यवस्था मिलाईने छ ।

११.खानेपानी तथा सरसफाई नीति तथा कार्यक्रम

१.खानेपानीको जटिलत समस्याको तत्कालिन, अल्पकालिन र दिर्घकालिन समाधानका लागि सम्भाव्य स्रोतहरूको खोजी तथा योजना तयार गरी खानेपानीको उत्पादन तथा वितरणको ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
२.विभिन्न खोला, नदी तथा अन्य स्रोतबाट खानेपानीलाई आपूर्ति गर्ने व्यवस्थाको लागि प्राविधिंक सम्भाव्यता अध्ययन गरी संघ सरकार र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ ।
३.सडक किनारा र सार्वजनिक स्थानहरुलाई हरियाली र सुन्दर तथा सफा राख्ने कार्य गरिनेछ ।
४.टोल विकास संस्था र सामाजिक संघ संस्थाहरुसँग फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहकार्यको नीति लिइनेछ ।
५.अस्पताल जन्य फोहोरलाई व्यवस्थित तुल्याउन सम्बन्धित निकायहरुलाई पूर्ण रुपमा जिम्मेवार बनाइनेछ । जथाभावी फोहोर फाल्ने र फोहोर गर्ने व्यक्तिलाई जरिवाना तथा अन्य दण्ड सजाय गर्ने नीति लिइनेछ ।
६.प्लाष्टिक जन्य फोहोर नियन्त्रण तथा न्यूनिकरण गर्न प्लाष्टिक झोलाहरुको प्रयोगलाई निरुत्साहित गरिने छ ।
७.गाउँपालिका मुख्य स्थानहरुमा समुदायको सहकार्यमा उपयुक्त जग्गाको खोजि गरी सार्वजनिक शौचालयहरु निर्माण तथा संचालनलाई अभियानका रुपमा अगाडी बढाइनेछ ।
८.वातावरणीय सरसफाई सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि गरि स्वच्छ, सुन्दर र पूर्ण सरसफाइयुक्त समुदाय निर्माणमा जोड दिई नीति कार्यविधि बनाई लागू गरिनेछ भने एक घर एक जुंठेल्नो कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
९.मानव गतिविधी मार्फत उत्सर्जन हुने फोहोर मैला व्यवस्थापनको लागि पालिका स्तरिय तथा वडा स्तरीय डम्पिङ साईडको उचित लेण्डफिल्ड व्यवस्थापन गरि ल्याण्डफिल्ड सम्म पुग्ने पहुँच मार्ग निर्माण गरिनेछ ।
१०. बिगतमा घोषणा गरिएको खुल्ला दिशामुक्त कार्यक्रमलाई प्रभावकारी अनुगमन गरि प्रतिबेदनको आधारमा अझ थप कार्यक्रम तयार गरि कार्यन्वयन गरिनेछ ।
११.शिसा जन्य वोतल मार्फत आयत हुने मादक पदार्थ तथा अन्य वस्तुको आयतलाई निरुत्साहित गरिनेछ । व्यवसायीहरु तथा गाउँपालिकाको संयुक्त पहलबाट यस पालिकालाई शिसा मुक्त पालिका निर्माण गरिनेछ ।

१२.वातावरण, जलवायु परिवर्तनतथा विपद् व्यवस्थापन

१.पूर्वाधार आयोजनाहरुको कार्यान्वयन गर्दा त्यस्ता आयोजनाहरुले वातावरणमा पार्ने असर न्यूनिकरणको लागि प्रारम्भिक वातावरणिय परिक्षण (IEE) र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) अध्ययन गरिनेछ।

२=खाली जग्गामा वृक्षारोपण, हरियाली प्रवर्ध्दन तथा वनको संरक्षण र हैसियतमा सुधार गरी जल, जमीन तथा वातावरणको संरक्षण र जीविकोपार्जनको अवसरमा वृध्दि गरिनेछ।

३.पोखरी संरक्षण, पहिरो तथा गल्छि नियन्त्रण, विकासका पूर्वाधारको संरक्षण र नदि नियन्त्रण गरी जल, जमिन तथा जलाधारको संरक्षण तथा उत्पादनमा वृध्दि गरिनेछ।

४.भू सूचना प्रणालीको प्रयोग उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रको नक्शाङ्कन, जोखिमको विश्लेषण तथा जोखिम न्यूनीकरण योजना तयार गरिनेछ।

५.विपद जोखिम न्यूनीकरण र ब्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी सो अनुसार विपद पुर्व तयारी, विपद न्यूनीकरण, प्रतिकार्य र पुनर्स्थापनाको कार्यलाइ ब्यवस्थित र प्रभावकारी वनाइनेछ।

६.ढुंगा गिट्टि बालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थ र अन्य प्राकृतिक श्रोतहरुको अनाधिकृत एवं अवैज्ञानिक दोहनलाई नियन्त्रण गरिनेछ।

७.भुकम्पीय जोखिम न्यूनिकरणको लागि भुकम्प प्रतिरोधि भवन तथा संरचना निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

८.विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषमा रकम अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी श्रोत परिचालन गरिनेछ।

९.गाउँपालिकाको विपद् जोखिम नक्साङ्कन गरी सोही आधारमा विशिष्ट प्रकृतिका विपद् जोखिम प्रतिकार्य तथा पुनर्उत्थान कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।

१०.सम्बेदनशील जलाधार क्षेत्रका जमिनहरुको अतिक्रमण नियन्त्रण गरिनेछ।

१३. पूर्वाधार विकास क्षेत्र बिकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमः–

१. गाउँपालिकाकाको केन्द्रबाट सबै वडाकार्यालय जोड्ने मुल सडकलाई बाह्रै महिना संचालन हुने व्यवस्था मिलाउन बजेट विनियोजनमा प्राथमिकता दिइनेछ र गाउँपालिकाको केन्द्र देखि सदरमुकाम जोड्ने सडकलाई मुख्य प्राथमिकता क्रममा राखि स्तरोन्नती गरिनेछ। स्थानीय सडक तथा पूर्वाधार निर्माणको लागि वजेटको मूख्य हिस्सा विनियोजन गरिने छ।

२, निर्माणाधिन प्रशासकीय भवन निर्माणको लागि आवश्यक बजेट ब्यवस्था गरि निर्माण कार्यलाई तिब्रता प्रदान गरिनेछ।

३.पालिकाको गौरवका योजनाहरु मध्ये सङ्खुवा दोभान मोटरेवल बेलीब्रिज निर्माण आयोजना निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा रहेको छ। यो आयोजनालाई तत्काल औपचारिक रुपमा उद्घाघन गरिनेछ भने यसै आ.व. मा सिसुवाखोला मोटरेवलपुल निर्माण आयोजना निर्माण सम्पन्न गरि औपचारिक उद्घाटन गरि आवत जावतमा सहजता बनाईने छ भने आगामी आर्थिक वर्ष सङ्खुवाखोला सिम्लादाक, सिसुवाखोला बखल्टुममा मोटरेवल पुल, बिर्सुवा मोटरेवल पुल, तोम्बेबेशी मोटरेवल पुल, पुखुवाखोला मोटरेवल पुल, तिवाखोला मोटरेवल पुल र नेवाखोला मोटरेवल निर्माणका लागि बजेट बिनियोजन गरि कार्यन्वयनमा ल्याईनेछ।

४.पालिक भित्र निर्माण गरिएका कृषि तथा ग्रामिण सडकलाई बाहै महिना सन्चालनमा ल्याउन आवश्यक स्तर उन्नती गरिने छ।

५.सडक पहुँच नपुगेको वस्ति तथा क्षेत्रमा ग्रामिण सडक निर्माण निर्माण गरिने छ।

६. स्थानीय सडकहरुको निर्माण, उपयोग गर्दा वातावरणीय सन्तुलनलाई ध्यान दिइनेछ साथै स्थानीय सडकहरुलाई पर्यटकीय र हरित सडकको रुपमा विकास गर्न प्राथमिकता दिइनेछ।

७. सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेखिकरण गरि तिनको सुरक्षा र उत्पादनमुलक क्षेत्रमा प्रयोग गरिने कार्यको थालनी गरिने छ।

८. सबै वडाहरुमा राष्ट्रिय प्रशारणलाईन मार्फत ग्रामिण विद्युतीकरण आगामी अ.व. ०८२।०८३ भित्र सम्पन्न गरिनेछ। उक्त कार्यको लागि सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पहल गरिनेछ।

९.हाल सन्चालनमा रहेका गाउँपालिका भित्रका लघुजलबिद्युत आयोजनाहरुको नियमित मर्मत संभार, रेखदेख गर्दै राष्ट्रिय प्रशारण लाईनमा जोड्नको लागि ग्रीड निर्माण कार्य अध्ययन गरिनेछ।

१०. सार्वजनिक निजी साझेदारीमा बैकल्पिक तथा नवीकरणीय उर्जाको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गरिनेछ, सडक बत्ती विस्तार गरिनेछ।

११. कृषि उत्पादन वृद्धि गर्ने सिंचाइ प्रणालीहरुलाई भरपर्दो, आधुनिक र दीगो बनाइनेछ। गाउँपालिकाका मुख्य कृषियोग्य भुमिलाई सिंचित गर्दै उत्पादन एवं उत्पादकत्व वृद्धि गर्न प्राथमिकता दिईनेछ।

१२. डि.पि.आर.सम्पन्न भई सकेको कोशी प्रदेशको सबै भन्दा लामो पुल निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।

१३.नाम्रीङ्ग झो.पु.निर्माण योजना आ.व. ०८१।०८२ मा सम्पन्न गरिकोछ ।

१४.देवदह झो पु निर्माणका लागि बिभिन्न दातृ निकायमा पहल गरिनेछ।

१७. सडक हेरालुको व्यवस्था गरि सडक आवागमनमा सहजता गरिनेछ।

१४.राजस्व तथा आन्तरिक श्रोत परिचालन नीति तथा कार्यक्रम

१.आन्तरिक आय व्यवस्थापन, प्राकृतिक स्रोत बिक्रि सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली तर्जुमा गरी राजस्व परिचालनलाई थप व्यवस्थित तुल्याइनेछ।

२.आन्तरिक आयका स्रोतहरूको सम्भाब्यता अध्ययन, राजश्व बाँडफाँड, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, तथा करको स्रोत परिचालनको लागि स्थानीय सरोकारवाला, प्रदेश सरकार, र नेपाल सरकारका निकाय तथा गैसस र विकास साझेदार संग परामर्श, समन्वय, र साझेदारी गरिनेछ।

३.करको दर सम्भव भएसम्म न्यूनतम गर्दै करको दायरा विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ। प्रगतिशिल कर प्रणाली अवलम्बन गरी नागरिकहरु बिच रहेको असमानता न्यूनिकरण गर्दै लगिनेछ।

४.गाउँपालिका आन्तरिक राजस्व अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ सम्भाव्य क्षेत्रहरु पहिचान गरिनेछ।

५.वडा कार्यालयहरुसँग समन्वय गरी घर बहाल करमा रहेको चुहावट नियन्त्रण गर्न घरधनी र वहालमा रहनेहरुको अभिलेख अध्यावधिक राख्ने प्रणाली विकास गरिनेछ।

६.करदाताहरुलाई आफुले तिर्नु पर्ने मोटामोटी कर दायित्व र कर तिर्ने समयसीमा समयमै जानकारी दिन निजहरुको सेल नम्बरमा विद्युतिय प्रणालीद्वारा सन्देश प्रावहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
७.करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थापन सुदृढ गर्दै उत्कृष्ट करदाताहरुलाई पुरस्कृत तथा सम्मानित गर्ने नीति लिइनेछ।
८.कर प्रशासनलाई सूचना प्रविधिमैत्री एवं करदातामैत्री तुल्याउदै लगिनेछ।
९.करदाताको कर लगतलाइ ब्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न, करदातालाइ कर सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्न डिजीटल कर प्रणाली लागु गरिनेछ ।
१०.भुमिकरलाई ब्यवस्थि तथा बैज्ञानिक बनाउन बिज्ञ टोली गठन गरी बिज्ञको राय सुझाव तथा परामर्श बमोजिम भुमिकर लगाउने ब्यावस्था गरिने छ ।
११.स्थानीय कर बारे सर्वसाधारणहरुलाई जानकारी गराउन करदाता शिक्षा तथा सचेतना कार्यक्रम समुदाय टोल एवं वडा स्तरमा सञ्चालन गरिनेछ ।
१२.अन्य छिमेकी स्थानीय तहहरु संग समन्वय बैठक आयोजना गरि राजश्व संकलनका सवालहरु बारे छलफल समन्वय गरिनेछ ।

१५. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन क्षेत्रः–

१. विपदको जोखिम आकलन गर्न विपद जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन, स्थानान्तरण र विपदको पूर्व तयारी गर्ने कामलाई विशेष प्राथमिकता दिनुका साथै आपतकालिन उद्धार तथा आगालागि जन्य तथा बिपद जन्य राहत कोष र उद्दार सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
२.सिलीचोङ गाउँपालिका वडा नं. १ स्थित चित्रेमा निर्माण हुन लागेको स्थायी पुनर्वासको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिने छ, बखलटुममा स्थापना हुने पुर्वास निर्माणलाई कार्यलाई पनि प्रभावकारी रुपमा कार्यन्वयन गरिने छ । जसको लागि आवश्यक बजेट ब्यवस्थापनका लागि पहल गरिनेछ ।
३.बाढी, पहिरो, चट्याङ, हावाहुरी, आगलागी, खडेरी, अतिवृष्टि, अनावृष्टि, विषादी च्याउ र भूकम्प जस्ता कारणहरुको आंकलन गर्ने र यिनीहरुबाट हुने नकारात्मक प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न विपद व्यवस्थापनको लागि संघ र प्रदेश सरकारको समन्वयमा स्थानीय जनतासँग सहकार्य गरी आवश्यक वडा तथा गाउँपालिका स्तरको विपद व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्य योजना बनाइनेछ । जसका लागि यसै आर्थिक बर्षबाट कार्यक्रमको थालनी गरिने छ ।
४.नीजि तथा सार्वजनिक जग्गाको साथै सडक वरिपरी वार्षिक रुपमा नियमित वृक्षारोपण तथा अमृसो रोपण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
५.फोहोर मैला व्यवस्थापनको लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम सबै वडाका टोल टोलमा पुऱ्याइने छ, सिशा जन्य वस्तुबाट वातावरणमा पर्ने नकरात्मक असरलाई कम गर्नका लागि वोतल मार्फत आयत हुने पेय पदार्थलाई आयत कार्य निरुत्साहित गर्न शुरु गरिनेछ ।
६. जलवायु परिवर्तनले पारेको प्रभावको अध्ययन र त्यसको निरुपण गर्नका लागि सरकारी र गैर–सरकारी कार्यक्रमहरुसँग संयोजन गरी प्राथमिकताको क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
७ जलवायु परिवर्तन र यसबाट पर्ने असरबारे आम नागरिकहरुलाई सचेत गराउनको लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

८. भू संरक्षण तथा जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

९. सवै वडाहरुमा सरसफाई अभियान सञ्चालन गर्ने र गाउँपालिका अन्तर्गतका खोला नालाहरुलाई प्रदुषण हुन नदिने अभियान चलाइनेछ ।

१०.मनसुनजन्य तथा आगलागीजन्य विपद्बाट प्रभावित हुने नागरिकलताई प्रत्याभूत हुने गरी उचित राहत अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

११.गाउँपालिकाको विभिन्न क्षेत्रहरूमा प्रकोपको प्रकृति अनुसार प्रकोप नक्साङ्कन गरी ती क्षेत्रहरूमा विकास निर्माणका कार्य सञ्चालन गर्दा वातावरण जोखिम मैत्रीलाई मध्यनजर गरिनेछ ।

१२। विपद्बाट घर आवास घुमाएका परिवारको लागि निजी आवास निर्माण कार्यक्रमलाई तिनै तहको सरकारको सहकार्यमा तिव्रता ल्यानईनेछ।

१६. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह क्षेत्रः–

१.सूचना प्रविधिको उपयोग गरी समन्वयात्मक तथा कम खर्चिलो तवरले स्थानीय तहका दैनिक प्रशासनिक अभिलेखहरुलाई आधिकारिक तथ्याङ्कका रुपमा प्रयोग गर्न सकिने व्यवस्था गरिनेछ ।

२. सवै वडामा व्यक्तिगत घटना दर्ता अनलाइन प्रणालीबाट सुरु गरिसकिएको हुँदा यस कार्यलाई अझ व्यवस्थित र नागरिकमैत्री बनाउँदै लगिने छ ।

३. स्थानीय सरकारको शासन र प्रशासनिक संयन्त्रलाई समावेशी, सेवामुखी, स्तरीय, विधि सम्मत र जनतामैत्री बनाउने लक्ष्य लिएको छ । सरकारी सेवा प्रदायक निकायमा दक्षता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता, प्रभावकारिता र भ्रष्टाचारमुक्त शासन सुनिश्चित गर्ने नीति लिइनेछ । जनताको गुनासो सुनुवाई संयन्त्रको निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

५. जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएको व्यक्ति, एकल महिला, लोपोन्मुख आदिवासी जनजातिलाई प्रदान गरिने सामाजिक सुरक्षा भत्ता समयमा सहज रुपमा प्रदान गर्नको लागि पारदर्शी र जवाफदेही वितरण प्रणाली अपनाइनेछ । जेष्ठ नागरिकहरुको ज्ञान तथा अनुभवको उपयोग गर्दै उनीहरुको सम्मानित जीवनयापनको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

६. सबै सार्वजनिक पूर्वाधारहरु अपाङ्गमैत्री र बालमैत्री निर्माण गर्नुपर्ने मापदण्ड जारी गरी कार्यान्वयनको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गरिनेछ ।

७. अपाङ्गताको प्रकृति हेरी उपयुक्त सीपमूलक तालिम प्रदान गरी रोजगारीका अवसरहरूमा पहुँच विस्तार गर्ने प्रक्रियाको थालनी यसै आर्थिक वर्ष देखि गरिनेछ । उनीहरुको स्वरोजगारीका अवसरहरूको सिर्जना गर्दै उद्यमशीलताको विकास गर्न आर्थिक सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ भने अपांगता भएका ब्यक्तिहरुले दर्ता गर्ने व्यवसाय दर्ता, ब्यवसाय नबिकरण तथा अपांगता सम्बन्धि संस्था दर्ता तथा नबिकरण सहज तथा निःशुल्क गरिनेछ ।

८. करका दरहरु न्युन गरी करको दायरा विस्तार गरिनेछ ।"समयमै कर तिरौ, सम्वृद्ध सिलीचोङ निर्माणमा सहयोग गरौ" भन्ने नारालाई राजस्व परिचालनको नारा बनाईनेछ । जनताले तिरेको करलाई अधिकतम् रुपमा सदुपयोग गरी जनताकै हितको लागि उपयोग गरिनेछ ।

९. करका प्रशासनिक प्रक्रियाहरु सरल बनाईनेछ । कर प्रशासनलाई डिजीटल सूचना प्रविधिको पूर्ण उपयोग गरी स्वचालित प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ । कर छली र चुहावट रोक्न बिभिन्न स्थानमा चेक पोष्टहरु स्थापना गरिने छ ।

१०.गाउँपालिकाको वस्तुगत तथ्यांक डिजिटल रुपमा अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ । सार्वजनिक श्रोत उपयोगको क्षेत्रको गुरुयोजना वनाई आवधिक योजना निर्माण गर्ने तर्फ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१७.पर्यटन प्रवर्धन

१.आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन बिकासका लागि संभावित पर्याटकीय स्थलको पहिचान गरिनेछ ।

२.एक्ले पोखरी, काल पोखरी, लामपोखरी जस्ता ताल तलैयाको संरक्षण, सम्बर्धन तथा प्रचार प्रसार गरिनेछ ।

३. खेन्पालुङ गुफा,काईकोक झरना, दाङ्खा झरना, निउरेनीधाम, खेन्पालुङधाम, सोह्रसय उपासीधाम, खुईसीधाम जस्ता पबित्र स्थल पहँच मार्गको लागि सडक तथा पदमार्ग निर्माण र पुर्वाधार बिकास गरिनेछ ।

४. पर्यटन प्रबर्धनमा आवश्य होमस्टे सञ्चालन तालिम तथा होमस्टे प्रबर्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

५.ट्रेकिंग गाईड सम्बन्धी तालिमको ब्यवस्थापन गरिनेछ ।

६. गाउँपालिका भित्र रहेका काईकोक झरना, खुईसीधाम, सिलीचोङ टाकुरा, तारेभिर, सिम खर्क, गुराँसे, बकाङ धाम, गौभित्ता धाम, निउरेनीधाम, फिन्चोक नोर्लिङ गुम्बा, नागीटार, लामपोखरी, गुफा डाँडा, लकुवा गुफा, दाङ्खा झरना, देउराली, काँडेनी, चौरे डाँडा, लमीनी ओडार, झोपल डाँडा, एक्ले पोखरी, तीन पोखरी, कालपोखरी, हाडीपोखरी, साउने डाँडा, सङ्खुवाशिर, उर्गेन नाम्डुई छोईलिङ गुम्बा, सार्फेवा मह भिर, दाङ्खा महभिर, खप्परे डाँडा, याङ्तापा डाँडा, सोह सय साल्पाधाम, आहाले, खेन्पालुङ धाम, साईसिमा, देउराली, गोङ् झरना, रमिते डाँडा, मानीडाँडा जस्ता धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक महत्वका पर्यटकीय स्थलहरुलाई व्यवस्थापन, प्रबर्धन तथा प्रचार, प्रसार गरि आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटन आकर्षण गरि पालिका समृद्धिमा टेवा पुर्याईनेछ ।

१८.सुचना तथा प्रबिधी

१.स्थानीय सञ्चार माध्यमहरुलाई प्रभावकारी परिचालन गर्न स्थानीय सञ्चार नीति बनाईनेछ ।

२.आधारभुत ई गभरनेन्स प्रणाली तथा डिजिटल साक्षरता अभियान कार्यबिधी निर्माण गरि लागु गरिनेछ ।

सूचना तथा प्रविधि नीति

३.पालिकाको सार्वजनिक क्षेत्रहरूमा सेवा प्रवाह गर्न सुरक्षित तथा निःशुल्क इन्टरनेट (Free Wi-Fi) पहुँचका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

४.स्थानीय तह स्वमूल्यांकन कार्यविधि, २०७७, वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७७ र स्थानीय आर्थिक विकास मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७९ का सूचकहरूमा आधारित भई राम्रा अभ्यासलाई निरन्तरता दिइनेछ, सुधार गर्नु पर्ने आवश्यक क्षेत्र पहिचान गरी क्षमता विकास योजना तयार गरिनेछ र त्यसको कार्यान्वयनमा तीव्रता ल्याइनेछ । पालिकाबाट सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरूमा नवप्रवर्तन (Innovation) लाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

५.डिजिटल गुनासो व्यवस्थापन प्रणाली स्थापना गरिनेछ जस अन्तर्गत 'हेलो सिलीचोङ सरकारको कार्यलाई प्रविधि मैत्री बनाइ सेवा प्राप्तिका गुनासो तथा सुझावलाई छिटो समाधान गरिनेछ । यस्तो व्यवस्था वडा तहसम्म विस्तार गरिनेछ ।

६.सञ्चार कर्मी र खोजमुलक पत्रकारिता प्रबर्धन र प्रोत्साहन गरिनेछ ।

७.स्थानीय सँस्कृत स्थलहरको डिजीटल नक्सा र भर्चुअल भ्रमण प्रणाली र कार्यबिधी निर्माण गरिनेछ ।

८.डिजिटल पर्यटन प्रबर्धन कार्यक्रम कार्यबिधी निर्माण गरिनेछ ।

९.A.I. तथा ICT तालिम सम्बन्धी कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१०.प्रत्येक वडामा डिजीटल सेवा काउण्टर स्थापना कार्यबिधी तयार गरिनेछ ।

सम्मानित सभाका सदस्यज्युहरु,

सिलीचोङ बासी आमनागरिकहरुका ईच्छा, आकांक्षाहरु, आवश्यकताहरु असिमित छन, तर स्रोत र साधनहरु सिमित छन । सिमित स्रोत र साधनको परिचालनबाट समग्र सिलीचोङ वासीको चाहना, आवश्यकता र विकासलाई सम्बोधन गर्न आफैमा चुनौतिपूर्ण छ । त्यसैले सिमित स्रोत र साधनलाई अत्युतम् रुपमा परिचालन गरी अधिकतम् जनसहभागिता, सहकार्य तथा साझेदारीमा विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने हाम्रो आवश्यकता र वाध्यता रहेको छ । हाल सिलीचोङ गाउँपालिकाले गौरवको आयोजनाको रुपमा गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण आयोजना, सिसुवाखोला मोटरेवल पुल निर्माण आयोजना, माङतेवा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण आयोजना, सिसुवाखोला स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण आयोजना, सिलीचोङ समाज बिकास केन्द्रको भवन निर्माण आयोजना, सङ्खुवादोभान बेलीब्रिज निर्माण आयोजना, सिसुवाखोला स्वास्थ्य चौकी निर्माण आयोजना, दिवुङ सामुदायिक स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण आयोजना, खाङ्खिला सामुदायिक स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण आयोजना, याफु स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण आयोजना जस्ता ठुला आयोजनाहरुमा पालिकाले धेरै बजेट लगानी गरिरहेको अवस्था छ । तथापी चालु आ.व. ०८१/०८२ मा धेरै योजनाहरु सम्पन्न हुनेछन् । जसले गर्दा सेवा सुविधामा वढोत्तरी हुनका साथै जिवन यापनमा सहजता हुनेछ । माथिका योजनाहरु सम्पन्न पश्चात आगामी आ.व.हरुमा सिलीचोङ १ सिसुवाखोला जोड्नका लागि बखल्डुम मोटरेवल पुल निर्माण आयोजना, ५ शैयाको ताम्कु प्राथमिक अस्पताल निर्माण योजना, वडा नं. ५ याफुको वडा कार्यालय भवन निर्माण योजनामा लगानी गरिनेछ । साथै संघीय सरकारको सहयोगमा सिम्लादाक मोटरेवल पुल निर्माण आयोजना हाम्रै कार्यकालमा सम्पन्न गर्न तदारुकताका साथ लागिने छ । तसर्थ माथि उल्लेखित आयोजनाहरु संचालनमा ल्याउदा प्राप्त बजेटको धेरै हिस्सा उक्त योजनाहरुमा लगानी गर्नु पर्ने भएको हुदाँ बिगतमा बिनियोजन हुने वडा तथा टोलहरुको बजेट भन्दा कम बजेट बिनियोजन भएको छ । जसका लागि सम्पुर्ण जनप्रतिनिधी तथा आम सिलीचोङबासी नागरिकहरुले सहयोग समर्थन गर्नु हुन्छ भन्ने पूर्ण आशा लिएको छु । यसै गरी यस गाँउपालिका अन्तर्गगत रहेका पाचै वटा वडाहरुको समानुपातिक र समावेशी विकास गर्न भौगोलिक अवस्था, जनसंख्याको अवस्थाका साथै राजस्व संकलनका आधारमा बजेट विनियोजन गरिएको छ । गाउँपालिकाबाट खर्च हुने योजनाहरुमा ठूला, दीर्घकालिन महत्वका तथा एक भन्दा बढी वडा समेट्नु पर्ने आयोजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखी विनियोजन गरिएको छ । त्यसै गरी मर्मत संभार कोष तथा बिपदबाट क्षती

भएका भौतिक पुर्वाधार पुनर्निर्माण कोष अन्तर्गतको रकम विपदको प्रकृती र आवश्यकताको आधारमा कार्यपालिको निर्णय बमोजिमका क्षती भएको भौतिक पुर्वाधारमा खर्च गरिने छ।

भौतिक पुर्वाधार बिकासका साथ साथै सिलीचोङ गाउँपालिकालाई सामाजिक, आर्थिक बिकास, लैंगिक समानता, विभेद रहित समता मुलक समाज निर्माण तथा पालिकाको चौतर्फी बिकासका लागि गाउँपालिकाले बिभिन्न सरकारी, निजी संघ संस्था राजनैतिक दल, बुद्धिजिवी तथा नागरिक समाज संग हातेमालो गरि समृद्ध सिलीचोङ निर्माण गर्नको लागि सदैव परिलक्षित रहनेछ।

धन्यवाद